

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**

Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

Datum 31 januari 2017

Betreft Beantwoording schriftelijke vragen over het ontwerpbesluit tot wijziging
van het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Geachte voorzitter,

Ons kenmerk

DGETM-MC / 17017393

Hierbij stuur ik uw Kamer de beantwoording van de vragen van de vaste
commissie voor Economische Zaken over het ontwerpbesluit tot wijziging van het
Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 (Kamerstuk 29 502, nr. 134), die mij zijn
toegezonden op 26 januari 2017.

Bijlage(n)

1

In verband met een spoedige totstandkoming van het besluit hoop ik dat
onderstaande antwoorden bijdragen aan voortvarende behandeling door uw
Kamer.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

Bijlage

Beantwoording vragen en opmerkingen over het ontwerpbesluit tot wijziging van het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 in verband met het vervallen van de uitzondering ingeval van een collectieve arbeidsovereenkomst (Kamerstuk 29 502, nr. 134).

Beantwoording vragen VVD-fractie¹

- 1. De leden van de VVD-fractie vragen of de eisen die gesteld worden aan het percentage vaste contracten bij een werkgever ook aan andere branches worden gesteld.*

Er zijn mij geen andere branches bekend waarin bij wet het percentage arbeidsovereenkomsten is vastgelegd. In die zin is de postsector een uitzondering.

- 2. De leden van de VVD-fractie vragen verder welke motieven aan het opleggen van deze regels ten grondslag liggen als de postsector een uitzondering vormt.*

De discussie hierover is begonnen tijdens de parlementaire behandeling van de Postwet 2009. Naar aanleiding van de discussie over het garanderen van sociaal aanvaardbare arbeidsvoorwaarden na openstelling van de postmarkt heeft de Tweede Kamer destijds het amendement Crone (Kamerstuk 2006/07, 30536, nr. 10) aangenomen dat beoogde te verzekeren dat postbezorgers na de volledige liberalisering van de postmarkt werkzaam zouden zijn op basis van een arbeidscontract. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 (hierna: besluit). In de toelichting bij dit besluit is het volgende opgemerkt: "In de overgangsfase van een wettelijk monopolie op de postbezorging naar een vrije postmarkt met concurrentie ontstond door volumedalingen en scherpe concurrentie op prijs een zodanige druk op de arbeidsvoorwaarden van postbezorgers, dat die arbeidsvoorwaarden mogelijk in het gedrang konden komen. Met name de sterke krimp op deze markt is relatief uitzonderlijk in verhouding met andere sectoren. Dit besluit beoogt de sociale partners te ondersteunen bij de totstandkoming van sociaal aanvaardbare arbeidsvoorwaarden door ervoor te zorgen dat de arbeidsovereenkomst de dominante contractvorm in de postsector wordt."

- 3. De leden van de VVD-fractie vragen of ik de verzekering kan geven dat er geen 'ongelukken' gebeuren als gevolg van dit besluit.*

De marktsituatie zoals ik die heb geschetst tijdens het Algemeen Overleg Post van 7 september 2016 is niet wezenlijk veranderd. Het vervallen van de mogelijkheid om bij cao af te wijken van de verplichting om 80% van de postbezorgers in arbeidsovereenkomst te hebben (hierna: 80%-verplichting) vloeit niet voort uit dit besluit,

¹ Ten behoeve van leesbaarheid en vindbaarheid is een nummering aangebracht in de vragen.

maar uit de Postwet 2009 zelf, zoals geamendeerd door de Kamer. Op 29 januari 2015 aanvaardde de Kamer amendement 34 024, nr. 22, waarmee de afwijkmogelijkheid uit de Postwet werd geschrapt. Het nu voorliggende besluit heeft slechts tot gevolg dat de postvervoerders 3 maanden extra de tijd hebben (tot 1 april 2017) om te voldoen aan de 80%-verplichting uit de wet.

4. *De leden van de VVD-fractie vragen of ik bereid ben het besluit nader uit te stellen, en wat daar de voor- en nadelen van zijn. Tevens vragen deze leden of ik alsnog verschillende oplossingsrichtingen kan voorleggen.*

Indien zou worden gekozen voor het opschorten van het besluit zal dit de facto betekenen dat de 80%-verplichting van artikel 2 van het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 van toepassing is. Dit houdt in dat per 1 januari 2017 postvervoerders reeds aan de 80%-verplichting zouden hebben moeten voldaan. Uitstel geeft de bewuste postvervoerders dus geen extra tijd, integendeel. Uit gesprekken met betrokken partijen bleek mij dat er onvoldoende draagvlak is voor andere oplossingsrichtingen dan het op zo kort mogelijke termijn laten ingaan van de 80%-verplichting. Ik verwijs daarbij onder meer naar het bericht van de FNV van 14 december 2016². Zoals ik eerder heb laten weten vind ik het wel redelijk, gezien het feit dat het overleg met betrokken partijen pas in een laat stadium kon worden afgerond, postvervoerbedrijven enig respijt te geven om de nodige voorbereidingen te treffen om op korte termijn aan deze eis te kunnen voldoen. Het is nu aan de Kamer zich uit te spreken over het ontwerpbesluit.

5. *De leden van de VVD-fractie vragen hoe ik tot het oordeel ben gekomen dat de zorgen rondom de financiële gevolgen voor Sandd reëel waren en of ik afdoende inzicht heb kunnen verkrijgen in de bedrijfseconomische situatie van Sandd.*

Dit oordeel is gebaseerd op een verificatieonderzoek naar de bedrijfseconomische situatie van Sandd dat ik samen met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heb uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van de door de accountant van Sandd aangeleverde bedrijfsvertrouwelijke gegevens.

6. *De leden van de VVD-fractie stellen een aantal vragen over de uitkomsten van het overleg met Sandd voorafgaand aan het Algemene Overleg Post van 7 september 2016 en of er met het bedrijf is gesproken over de gevolgen van de wijziging van het besluit.*

Ik heb tijdens het Algemeen Overleg (AO) van 7 september 2016 laten weten dat ik me heb verdiept in de zorgen van Sandd over de mogelijke impact van de 80%-verplichting en dat ik die zorgen reëel vind. Met Sandd is in dat kader tevens gesproken over de maatregelen die het bedrijf neemt om een gezonde toekomst te verzekeren en hoeveel tijd daarvoor nodig zou zijn. Na het AO van 7 september

² <https://www.fnv.nl/sector-en-cao/alle-sectoren/publiek-belang/post-en-pakketten/nieuws/Minister-Kamp-dreigt-16-duizend-postbezorgers-in-de-kou-te-laten-staan-weer-geen-contract-op-1-januari/>

2016 heb ik opnieuw gesprekken gevoerd met de Autoriteit Consument en Markt (ACM), de minister van SZW, de vakbonden en Sandd. In die gesprekken is aan de orde geweest welke financiële impact de 80%-verplichting heeft voor Sandd en hoe zich dat verhoudt tot de bedrijfseconomische situatie van het bedrijf in samenhang met de mogelijke effecten van de volumeontwikkelingen en de huidige concurrentieverhoudingen op de postmarkt.

7. De leden van de VVD-fractie vragen voor hoeveel bedrijven dit ontwerpbesluit effect heeft en of hier sprake is van rechtsongelijkheid.

Het besluit en de wijziging daarvan zijn algemeen verbindende voorschriften, van rechtsongelijkheid is geen sprake. Ik heb van ACM begrepen dat er vermoedelijk rond de 10 postvervoerders boven de omzetgrens van 2 miljoen euro uitkomen. Deze zullen dus aan de eisen van het besluit moeten voldoen.

8. De leden van de VVD-fractie vragen tevens of ik contact heb gehad met de ACM over dit besluit en wat de uitkomsten daarvan waren.

Uiteraard heb ik contact met ACM gehad over de uitvoeringsaspecten van dit besluit. Ook heb ik ACM om een uitvoeringstoets gevraagd. De weergave van deze toets is opgenomen in de toelichting op het onderhavige ontwerpbesluit.

9. De leden van de VVD-fractie vragen of ik bereid ben contact op te nemen met de ACM over de toetredingsdrempels op de Nederlandse postmarkt.

Ik heb geen signalen van ACM ontvangen dat er problemen zouden bestaan rondom de toetreding tot de postmarkt. Zoals ook opgemerkt in de memorie van toelichting op de Postwet 2009 zijn de toe- en uittredingsdrempels tot de postmarkt relatief laag omdat er geen grote kapitaalinvesteringen benodigd zijn, afhankelijk van het te bedienen marktsegment. Dit kan ook worden afgeleid uit het grote aantal postvervoerders en uit het feit dat dit aantal in 2015 nog is gestegen van 114 naar 118. Bovendien werkt ACM aan een marktanalysebesluit op basis van artikel 13 van de Postwet 2009. Ik zie daarom geen aanleiding nader contact te zoeken met ACM.

10. De leden van de VVD-fractie vragen of bij het opstellen van het conceptbesluit tot wijziging van het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 rekening is gehouden met het onlangs gepresenteerde rapport "Future scenario developments in the Dutch postal market" waarin wordt uitgegaan van aanhoudende krimp op de postmarkt en waarin de 80%-verplichting als bedreiging voor Sandd wordt gezien.

In een krimpende postmarkt is het voor bedrijven lastiger schokken op te vangen. Vandaar dat ik bij voorkeur eerst met uw Kamer van gedachten had willen wisselen over de uitkomsten van het WIK-rapport en ik op zoek ben gegaan naar een nieuw tijdspad voor invoering van de 80%-verplichting. Ik heb moeten concluderen dat er geen breed draagvlak was voor langer durend uitstel. Omdat

besluitvorming pas laat kon worden afgerond, is wel gekozen voor 3 maanden uitstel. ACM houdt toezicht op naleving van het besluit. Ik ga ervan uit dat ACM zoals altijd hierbij de nodige zorgvuldigheid zal betrachten en rekening zal houden met de belangen van betrokken bedrijven en werknemers.

11. De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre de 80%-verplichting gerechtvaardigd is terwijl niet helder is of de markt voor 72-uurs postbezorging wordt medegefinancierd door de 24-uurs dienstverlening.

De ingang van de 80%-verplichting door het vervallen van de mogelijkheid bij cao af te wijken van deze verplichting is het gevolg van een door de Kamer aangenomen amendement op de Postwet 2009. Naar aanleiding van het debat met de Kamer tijdens het AO Post van 7 september 2016 heb ik onderzocht of er draagvlak was om meer tijd te geven aan Sandd om aan de 80%-verplichting te voldoen. Ik heb moeten concluderen dat er geen breed draagvlak was voor langer durend uitstel dan de 3 maanden zoals opgenomen in het besluit.

Ten aanzien van medefinanciering is voornamelijk van belang of de Postregeling niet teveel ruimte laat om kosten toe te schrijven aan de universele postdienst (hierna: UPD) en daarmee een ongelijk speelveld te creëren. In de Postregeling 2009 is vastgelegd dat alleen de daadwerkelijke kosten van de UPD aan de UPD worden toegerekend. In 2014 is in dat verband verder aangescherpt welke kosten wel en welke niet aan de UPD kunnen worden toegerekend. Hiermee is het risico op medefinanciering voor de verlener van de UPD ingeperkt. In de nieuwe evaluatie van de UPD, die dit jaar van start is gegaan, zal dit onderwerp nogmaals tegen het licht worden gehouden.

12. De leden van de VVD-fractie vragen of de huidige tarieven op de zakelijke markt voldoende zijn om van postbedrijven een ingroei te eisen.

De tarieven in de zakelijke markt worden bepaald door vraag en aanbod. De overheid heeft daar geen opvatting over. Wel dient de overheid bij het invoeren van nieuwe regelgeving oog te hebben voor de effecten hiervan op de bedrijven in een markt. De 80%-verplichting is niet gekoppeld aan een tariefniveau.

13. De leden van de VVD-fractie vragen of het werk van postbezorgers in gevaar kan komen terwijl deze maatregel van de overheid juist bedoeld is om deze mensen te beschermen, en of ik deze paradoxale situatie onderken.

Tijdens het AO Post van 7 september 2016 en tijdens het vragenuur van 20 december 2016 heb ik reeds gezegd dat op deze krimpmarkt heel voorzichtig dient te worden omgegaan met de betrokken bedrijven en met de werkgelegenheid van de mensen die daar werken. De 80%-verplichting is gericht op het borgen van aanvaardbare arbeidsvoorwaarden voor postbezorgers. Het valt niet uit te sluiten dat deze verplichting zoals deze nu voortvloeit uit de Postwet 2009 dusdanige financiële gevolgen heeft voor sommige bedrijven dat er ook risico's ontstaan voor de werkgelegenheid bij die bedrijven.

14. De leden van de VVD-fractie vragen naar het aantal mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dat bij Sandd werkzaam is. Zij vragen of daarom niet juist extra voorzichtigheid geboden is en of deze situatie een bedreiging kan vormen voor de werkgelegenheid in deze sector.

Ik kan geen uitspraken doen over hoe het werknemersbestand van individuele bedrijven is opgebouwd. Wel is bekend dat het werk van postbezorgers relatief vaak wordt ingevuld door mensen die flexibel zijn in hun werktijden (scholieren, studenten, ouderen), of die arbeidsbeperkingen hebben (afkomstig van SW-bedrijf). Als er met een postvervoerder iets gebeurt, kan dit voor duizenden werknemers grote effecten hebben, ongeacht of zij afstand tot de arbeidsmarkt hebben of niet.

15. De leden van de VVD-fractie vragen naar een model van referentieprijzen voor de UPD naar aanleiding van de motie van de leden Mei Li Vos en Bosma (34024, nr. 35) en de relatie met het Tijdelijk besluit postbezorgers.

Naar aanleiding van de in de vraag genoemde motie heb ik toegezegd onderzoek te zullen doen naar de situatie op de postmarkt en te bezien of de voorwaarden voor een goede en gezonde ontwikkeling van die markt in de toekomst vervuld zijn, dan wel dat er maatregelen nodig zijn om te voorzien in die voorwaarden. Voornoemd onderzoek is inmiddels afgerond met het rapport 'Future scenario developments in the Dutch postal market'. Op basis van dit onderzoek en de evaluatie van de UPD zal ik in het voorjaar mijn beleidsvisie op de toekomstige ontwikkeling van de postmarkt naar uw Kamer sturen. Het element van zogenaamde referentieprijzen zal worden betrokken bij de evaluatie van de UPD. Gelet op het voornoemde tijdpad van de 80%-verplichting en het ontbreken van draagvlak voor uitstel, bleek het niet mogelijk de tijdsplanning van de evaluatie van de UPD en het onderhavige besluit aan elkaar te koppelen.

16. De leden van de VVD-fractie vragen naar de ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen en deeltijdbanen bij Sandd als gevolg van het onderhavige ontwerpbesluit.

Ik wijs er allereerst op dat de effecten ten aanzien van arbeidsplaatsen voortvloeien uit de Postwet 2009 en uit het amendement van Gesthuizen/Vos (Kamerstukken II 2014/2015, 34 024, nr. 22), waarbij de mogelijkheid om bij cao af te wijken van de 80%-verplichting is geschrapt, en niet uit het onderhavige besluit. Het is moeilijk te voorspellen hoe de effecten op de werkgelegenheid zullen uitpakken. Dit is afhankelijk van meerdere factoren zoals volumeontwikkeling, concurrentie, tarifiering en bedrijfseconomische afwegingen.

17. De leden van de VVD-fractie vragen of ik het wijzigen van het besluit nu wel of niet gerechtvaardigd vind, nu er nog steeds geen transparantie is op de postmarkt door het uitblijven van een goed model van referentieprijzen voor PostNL?

Zie mijn antwoord op vraag 15.

18. De leden van de VVD-fractie vragen of ik de mening deel dat een eventuele marktverstoring van 72-uurspost naar 24-uurspost op dit moment nog onzichtbaar blijft?

Zie mijn antwoord op vraag 11.

19. De leden van de VVD-fractie vragen of er enig inzicht is in de ontwikkeling van de verhouding winstoverslag versus vaste kosten in absolute centen per postzegel van de afgelopen jaren.

De Postwet 2009 bepaalt dat de tarieven voor de UPD worden gebaseerd op de kosten van de UPD en een redelijk rendement. Dit is nader uitgewerkt in de Postregeling 2009. De totale tariefruimte voor de UPD wordt uitgedrukt in een gemiddeld, jaarlijks maximumtarief voor alle producten binnen de UPD. De berekening van de tariefruimte is neergelegd in formules die als bijlage bij de Postregeling 2009 zijn vastgesteld. ACM toetst of concrete tariefvoorstellen van de UPD-verlener mogelijk zijn binnen de berekende tariefruimte. ACM beoordeelt niet de kosten van individuele UPD-diensten en heeft derhalve geen inzicht in de verhouding winstoverslag en vaste kosten van individuele diensten.

20. De leden van de VVD-fractie vragen wat het effect is van dit besluit, onder deze omstandigheden, op de marktordening en welke effecten het kan hebben op de werkgelegenheid in en de betaalbaarheid van de 72-uurspost?

De effecten van het uit de Postwet 2009 voortvloeiende besluit zijn op voorhand moeilijk te voorspellen, maar feit is wel dat een dergelijke wettelijke eis gezien de directe financiële effecten op een bedrijf, risico's meebrengt voor de verhoudingen in de markt en de werkgelegenheid bij de bedrijven die door dit besluit worden geraakt.

21. De leden van de VVD-fractie vragen of het niet noodzakelijk is diepgaand inzicht te krijgen in de voor ingroei gewenste en feitelijke hoogte van de tarieven en of ik bereid ben dit inzicht aan de Kamer te verschaffen?

Een dergelijk inzicht is moeilijk te verkrijgen omdat er verschillende factoren zijn die de ruimte voor ingroei bepalen, zoals de kostenstructuur van de individuele bedrijven en de winstmarges in de markt. Ik verwacht daarom niet dit inzicht te kunnen verschaffen.

22. De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre dit besluit effect heeft op het concurrentievermogen van Nederlandse postbedrijven op de Europese- en wereldmarkt.

Het concurrentievermogen van Nederlandse postbedrijven op de Europese en wereldmarkt wordt door verschillende factoren bepaald. Zo kunnen Nederlandse

postbedrijven te maken hebben met wet- en regelgeving die niet in het buitenland gelden. Omgekeerd kan dit ook het geval zijn. In het algemeen heb ik niet de indruk dat dit besluit een groot effect heeft op de Europese concurrentiepositie van de Nederlandse postbedrijven.

23. De leden van de VVD-fractie vragen of ik contact heb gehad met de Vereniging Grootgebruikers Postdiensten (VGP) over het Tijdelijk besluit postbezorgers.

Het besluit heeft ter publieke internetconsultatie voorgelegd. VGP heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te reageren op het voorgenomen besluit. Uiteraard ben ik bereid met iedere relevante partij het gesprek aan te gaan over het onderwerp, daar strekte de internetconsultatie over het ontwerpbesluit ook toe. Het is echter nu aan de Kamer om zich uit te spreken over het door mij voorgehangen ontwerpbesluit.

24. De leden van de VVD-fractie vragen tot slot of ik bereid ben mijn besluit op te schorten tot de uitkomsten van bovengenoemde onderzoeken bekend zijn en met de Kamer zijn besproken en het besluit in samenhang met de algemene beleidsvisie met de Kamer te bespreken.

Vanaf 1 januari 2017 regelt de Postwet 2009 dat niet meer door cao van de 80%-verplichting kan worden afgeweken. De facto zouden postvervoerders dus per 1 januari 2017 reeds aan de 80%-verplichting hebben moeten voldaan. Met het besluit wordt een nieuw ingroeipad voorgesteld waardoor de postbedrijven tot 1 april 2017 de tijd krijgen om aan deze verplichting te voldoen. Opschorting van het besluit zal juridisch gezien dus niet leiden tot meer uitstel voor de postbedrijven, integendeel. Het is aan de Kamer om van de voorhangprocedure gebruik te maken om zich uit te spreken over het ontwerpbesluit.

Beantwoording vragen PvdA-fractie

25. De leden van de PvdA-fractie vragen of Sandd op het spoor zit van 80% arbeidscontracten, of er overleg is geweest met dit bedrijf en of het bedrijf heeft aangegeven op 1 april op 80% arbeidscontracten te zitten. Indien Sandd dat niet heeft aangegeven, vragen deze leden wat de regering daaraan gaat doen.

Volgens de laatste gegevens heeft ongeveer 50% van de werknemers van Sandd een arbeidscontract. Ik ga ervan uit dat Sandd zich zal inspannen om op 1 april 2017 aan de 80%-verplichting te voldoen. ACM ziet hierop als toezichthouder toe.

26. De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de handhaving er na 1 april 2017 uit zal zien en welke sancties er mogelijk zijn.

Het is aan ACM als onafhankelijk toezichthouder om toezicht te houden op de naleving van het Besluit. ACM heeft een discretionaire bevoegdheid om hier

invulling aan te geven. Ik ga ervan uit dat ACM hierbij zoals altijd de nodige zorgvuldigheid zal betrachten en rekening zal houden met de belangen van betrokken bedrijven en werknemers. Indien ACM tot sanctionering overgaat, heeft zij krachtens de Postwet 2009 de mogelijkheid om bijvoorbeeld een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete op te leggen. Vanaf 1 juli 2016 zijn de boetes die ACM maximaal kan opleggen verhoogd (van 450.000 naar 900.000 euro per overtreding of, als dat meer is, 1% of 10% van de jaaromzet).

27. De leden van de PvdA-fractie vragen naar de convergentie en mogelijke gelijkenschakeling tussen de post- en pakketmarkt ten aanzien van de onderhavige regelgeving.

Of er in de toekomst sprake zal zijn van convergentie tussen de post- en pakkettenmarkt is afhankelijk van keuzes door marktpartijen. Mijn inzet is er op gericht zoveel mogelijk ruimte te scheppen voor gezonde en effectieve concurrentie op geliberaliseerde markten. Daar hoort ook een bepaald niveau aan sociale zekerheid en arbeidsvoorwaarden bij. Verschillende categorieën werknemers hebben daarbij in toenemende mate uiteenlopende behoeften. Cao-afspraken zijn bij uitstek een middel om hier op een evenwichtige wijze invulling aan te geven. Het kabinet vindt dat waar bezorgers een vrije keuze ervaren tussen de ene of de andere vormgeving van de arbeidsrelatie, en deze in overeenstemming is met wet- en regelgeving, het niet aan de overheid is om ze de ene of de andere kant op te dwingen. Ik acht het wel gewenst om de ontwikkelingen in de gaten te houden. Het zou bijvoorbeeld zorgelijk zijn als steeds meer werknemers worden vervangen door zelfstandigen, wanneer deze zelfstandigen in een afhankelijke positie verkeren en zich gedwongen zien om een steeds lagere beloning of steeds minder goede voorwaarden te accepteren.

28. De leden van de PvdA-fractie vragen of het Besluit kan worden uitgebreid met pakketbezorgers.

Het besluit kan niet worden uitgebreid naar pakketbezorgers, omdat de Postwet 2009 daarvoor geen wettelijke basis biedt. Op grond van artikel 8 van de Postwet 2009 kan bij algemene maatregel van bestuur een minimumpercentage worden vastgesteld voor postbezorgers. Daaronder vallen de bezorgers van brieven, geadresseerde tijdschriften en geadresseerde dagbladen, niet de bezorgers van pakketten.

29. De leden van de PvdA-fractie stellen een aantal vragen over de beleidsregel over het ex ante toezicht op grond van de Postwet 2009 en de reacties van partijen daarop.

De beleidsregel over het ex ante toezicht op grond van de Postwet 2009 (hierna: beleidsregel) is op 20 december 2016 in de Staatscourant gepubliceerd en op 21 december 2016 in werking getreden. Voor de visie van ACM op deze beleidsregel verwijs ik u naar de uitvoerings- en handhavingstoets (UHT) van ACM zoals zij deze ook op haar website heeft gepubliceerd. Mijn reactie op deze UHT

kunt u vinden onder het kopje UHT in de toelichting bij de beleidsregel. Opgemerkt zij dat geen sprake is van een inperking van het ex ante toezicht. Vanwege de ingrijpendheid van ex ante besluiten wordt wel om een nadere onderbouwing gevraagd, zoveel mogelijk in kwantitatieve zin. Een eerdere versie van de beleidsregel heeft ter internetconsultatie voorgelegen. Daarin hebben overige postbedrijven hun zienswijze kenbaar kunnen maken. Een weerspiegeling hiervan vindt u in de toelichting bij de beleidsregel.

30. De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de doorlevertarieven zich in het afgelopen najaar hebben ontwikkeld.

Onduidelijk is wat met doorlevertarieven wordt bedoeld. Er kan sprake zijn van meerdere tarieven, afhankelijk van bijvoorbeeld productcategorie, gewicht en volume. Een eenduidig antwoord is dan ook niet te geven.

31. De leden van de PvdA-fractie vragen of artikel 9 van de Postwet gehandhaafd kan worden zolang de beleidsregel van kracht is.

Inmiddels is ACM ver gevorderd met de besluitvorming op basis van de artikelen 13a, e.v. Zodra deze besluitvorming is afgerond, is artikel 9 overbodig. Met het oog op zorgvuldige afronding van diverse onderzoeken en handhavings- en geschilbeslechtsprocedures, is voorzien in een overgangsfase. Deze overgangsfase eindigt per 1 juli 2017, omdat voornoemde onderzoeken en procedures dan zullen zijn afgerond.

32. De leden van de PvdA-fractie vragen of de beleidsregel weer kan worden ingetrokken en koppelt eventuele intrekking aan de situatie van PostNL. Deze leden vragen voorts of in dat kader de Poolse casus met betrekking tot landbouwgrond goed is bestudeerd.

De beleidsregel kan theoretisch gezien op ieder moment worden ingetrokken. In het voorjaar van 2017 presenteer ik mijn langetermijnbeleidsvisie voor de postmarkt. Zoals ik ook heb toegezegd in het AO Post van 7 september 2016 is dat een goed moment om te bezien of de beleidsregel ook in het langetermijnplaatje van de postmarkt past. Voor een reactie op de Poolse wetgeving ten aanzien van landbouwgrond verwijs ik u naar mijn antwoorden op de vragen die zijn ingezonden op 19 januari 2016 (2017Z00659).

33. De leden van de PvdA-fractie vragen naar mogelijke nadere maatregelen met betrekking tot regulering van het eigendom van PostNL, zoals een gouden aandeel, aanstellen van een regeringscommissaris, de stichting continuïteit PostNL en de relatie met het wetsvoorstel over vitale infrastructuur.

In de laatste maanden van 2016 heb ik diverse keren met de Tweede Kamer gedebatteerd over hoe de publieke belangen op de postmarkt veilig te stellen. Op verschillende van de hierboven gestelde vragen ben ik toen reeds ingegaan. Daarnaast verwijs ik naar mijn brief van 23 december 2016 (Kamerstukken II

2016/17, 29 502, nr. 135) over de ontwikkelingen op de postmarkt. Ik zal u in mijn beleidsvisie de resultaten presenteren van de in deze brief aangekondigde acties die met name betrekking hebben op het aanscherpen van de UPD-eisen.

34. De leden van de PvdA-fractie vragen naar de timing en inhoud van de reactie op het rapport 'Future scenario developments in the Dutch postal market' en naar de uitwerking van mogelijke UPD-maatregelen. Ook wordt gevraagd naar de realiteitszin van bepaalde scenario's en het handelingsperspectief van de overheid in die scenario's.

Op deze vragen wil en kan ik niet vooruit lopen. Momenteel ben ik met diverse belanghebbenden op de postmarkt in gesprek over hun visie op de lange termijnontwikkelingen op de postmarkt. Op basis van deze gesprekken, de evaluatie van de UPD en mijn eigen uitwerking van UPD-maatregelen zal ik in het voorjaar van 2017 de eerder aan uw Kamer toegezegde beleidsvisie presenteren. Daarin zullen de genoemde vragen aan de orde komen.

Beantwoording vragen SP-fractie

35. De leden van de SP-fractie vragen waarom er anderhalf jaar heeft gezeten tussen de consultatie van het ontwerpbesluit en het uiteindelijk voorhangen van het ontwerpbesluit aan de Kamer.

Ik verwijs hierbij naar de diverse AO's over Post die wij hebben gevoerd vanaf de tweede helft van 2015. Zoals ik ook in antwoorden op vragen van de VVD-fractie heb laten weten vind ik dat op deze krimpmarkt voorzichtig dient te worden omgegaan met de betrokken bedrijven en met de werkgelegenheid van de mensen die daar werken. Er is tijd nodig geweest om te kunnen beoordelen of en in welke mate bepaalde betrokken bedrijven dusdanig geraakt zouden worden door het ontwerpbesluit dat hier andere overheidsdoelen en publieke belangen door in het gevaar zouden kunnen komen. Vervolgens is veel tijd gestoken in het overleg met alle betrokken partijen over een breed gedragen oplossingsrichting, die helaas niet kon worden bereikt. De zorgvuldigheid die hierbij is betracht heeft geleid tot dit tijdstraject.

36. De leden van de SP-fractie vragen aan te geven op welke wijze, nu het ontwerpbesluit pas per 1 april 2017 van kracht zal zijn, invulling wordt gegeven aan de per 1 januari 2017 geldende 80%-verplichting.

In het ontwerpbesluit wordt geregeld dat 80%-verplichting met ingang van 1 april 2017 zal gelden. Het ontwerpbesluit voorziet in terugwerkende kracht: het besluit zal terugwerken tot en met 1 januari 2017. Dat betekent dat, nadat het besluit in werking is getreden, vanaf 1 januari 2017 ingevolge de Postwet 2009 en artikel 2 van het besluit, de 80%-verplichting vanaf 1 april 2017 zal gelden.

37. De leden van de SP-fractie vragen toe te lichten hoe de ACM invulling gaat geven aan het toezicht op de 80%-verplichting en of en hoe de ACM aan de

minister en aan de Kamer zal rapporteren over de naleving van de 80%-verplichting.

Over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de handhaving wordt verwezen naar het antwoord op vraag 26 van de leden van PvdA-fractie. Het is aan ACM om te bepalen of en op welke wijze zij verslag doet over de naleving van het besluit. Ik zie voornamelijk geen reden daaromtrent specifieke verzoeken te doen aan ACM.

Beantwoording vragen CDA-fractie

38. De leden van de CDA fractie vragen op welke wijze de politieke ruimte is benut om oplossingsrichtingen uit te werken en of ik bereid ben alsnog oplossingsrichtingen aan te dragen richting de Tweede Kamer.

Voor de antwoorden op deze vragen verwijs ik naar de beantwoording van de gelijkkluidende vraag 4 van de leden van de VVD-fractie.

39. De leden van de CDA-fractie vragen naar het draagvlak ten aanzien van langer durend uitstel van de 80%-verplichting.

Het besluit is een uitvloeisel van het door uw Kamer aangenomen amendement Gesthuizen/Vos (Kamerstukken II 2014/2015, 34 024, nr. 22). Omdat het debat met uw Kamer op 7 september 2016 ruimte bood voor eventueel uitstel van het tijdelijk besluit ben ik met relevante partijen, zoals postbedrijven en vakbonden, het gesprek aangegaan om eventuele opties te verkennen. Op basis van deze gesprekken heb ik moeten concluderen dat er geen breed draagvlak is voor langer durend uitstel. Zoals ik eerder heb laten weten vind ik het wel redelijk, gezien het feit dat de afronding van het overleg met betrokken partijen pas in een laat stadium kon worden afgerond, postvervoerbedrijven tot 1 april 2017 respijt te geven om de nodige voorbereidingen te treffen om op korte termijn aan deze eis te kunnen voldoen. Het is nu verder aan de Kamer om gedurende de voorhangstermijn zich over het voorgestelde besluit uit te spreken. Ik verwijs hierbij ook nog naar mijn antwoord op vraag 4 van de leden van de VVD-fractie.

40. De leden van de CDA-fractie zijn benieuwd of de zorgen over de gevolgen van de ingroeiverplichting voor Sandd door mij nog steeds reëel worden geacht.

Mijn zorgen over wat dit mogelijk betekent voor de positie van de betrokken marktpartijen zijn nog steeds aanwezig. Tegelijkertijd heb ik moeten constateren dat er geen breed draagvlak is voor langer durend uitstel.

41. De leden van de CDA-fractie vragen naar de afweging tussen verschillende belangen en of ik bereid ben de ACM te vragen een impactanalyse te maken van de gevolgen van het nu voorliggende besluit.

Het uitgangspunt van mijn gesprekken is het door de Kamer aangenomen amendement, zoals hierboven bij vraag 39 aangehaald, geweest dat de facto tot

gevolg heeft dat vanaf 1 januari 2017 alle postbedrijven 80% van hun bezorgers in arbeidsdienst moeten hebben. In de gesprekken met verschillende belanghebbenden heb ik onderzocht of er breed draagvlak was voor langer durend uitstel. Dat was niet het geval. Wel vind ik uitstel tot 1 april 2017 redelijk, gezien het feit dat het overleg met betrokken partijen pas in een laat stadium kon worden afgerond. Op deze manier krijgen postvervoerbedrijven enig respijt om de nodige voorbereidingen te treffen om op korte termijn aan deze eis te kunnen voldoen. Het is nu verder aan de Kamer om zich over het voorliggende besluit uit te spreken.

42. De leden van de CDA-fractie vragen of ik bereid ben het voorliggende besluit uit te stellen en in samenhang met mijn beleidsvisie aan de Kamer voor te leggen.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 24 van de VVD-fractie.

43. De leden van de CDA-fractie vragen of en zo ja welke ontwikkelingen er toe zouden kunnen leiden om het ontwerpbesluit te wijzigen of in te trekken.

Indien de Kamer gebruik maakt van zijn mogelijkheid om zich tijdens de voorhangprocedure uit te spreken over het besluit, zal ik dat uiteraard meenemen in de versie die ter advisering zal worden voorgelegd aan de Raad van State. Het intrekken van het besluit is niet aan de orde, daarvoor verwijs ik naar het bovenstaande antwoord ten aanzien van uitstel.

Beantwoording vragen D66-fractie

44. De leden van de D66-fractie vragen waarop het oordeel over de financiële gevolgen voor Sandd is gebaseerd.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 5 van de VVD-fractie.

45. De leden van de D66-fractie vragen of er sinds 7 september 2016 veranderingen zijn opgetreden die een ander oordeel rechtvaardigen.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 40 van de CDA-fractie.

46. De leden van de D66-fractie vragen hoe het ontwerpbesluit zich verhoudt tot mijn uitspraak dat 'ongelukken' moeten worden voorkomen.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 3 van de VVD-fractie.

47. De leden van de D66-fractie vragen of ik bereid ben het voorliggende ontwerpbesluit uit te stellen en in samenhang met de beleidsvisie aan de Kamer voor te leggen.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 24 van de VVD-fractie.

48. De leden van de D66-fractie vragen welke potentiële gevolgen dit besluit heeft voor medewerkers van Sandd.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vragen 13 en 14 van de VVD-fractie.

49. De leden van de D66-fractie vragen welke maatregelen genomen worden om 'ongelukken' bij Sandd te voorkomen.

Ik heb reeds eerder laten weten dat ik ervan uitga dat ACM in het kader van de handhaving zoals altijd een zorgvuldige afweging van de verschillende belangen zal maken bij de uitoefening van het toezicht.

50. De leden van de D66-fractie vragen of de minister bereid is de ACM om een impactanalyse van het tijdelijk besluit postbezorgers te vragen.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 41 van de CDA-fractie.

51. De leden van de D66 fractie vragen of ik bereid ben de Kamer alsnog verschillende oplossingsrichtingen voor te leggen zoals toegezegd tijdens het AO Post van 7 september jl.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 4 van de VVD-fractie.

52. De leden van de D66-fractie vragen naar de tarieven op de zakelijke markt en de relatie van het Tijdelijk besluit met het advies van Vreeman.

Bij het opstellen en uitwerken van het voorgehangen besluit is rekening gehouden met het advies van de commissie Vreeman en de daarin gestelde uitgangspunten. Ten aanzien van de tarieven dient vooropgesteld te worden dat de precieze tarieven die postvervoerders op individueel niveau rekenen aan klanten vertrouwelijk zijn die ik noch ACM openbaar kan maken. Wel maakt de laatste marktmonitor van ACM duidelijk dat de gemiddelde opbrengst voor het versturen van zakelijke post € 0,37 per poststuk bedraagt. Een zakelijk poststuk is een brief, direct mail of een tijdschrift. Brieven zijn daarbij duurder dan direct mail en tijdschriften. De gemiddelde opbrengst per poststuk hangt erg af van hoe snel het bezorgd moet worden. Voor 24-uurs post is deze ruim twee keer zo hoog als voor 48-uurs post en 72-uurs post. Dit verschil is deels te verklaren doordat het in stand houden van een sorteer- en bezorgnetwerk voor 24-uurspost duurder is dan een 48-uurs en 72-uurs netwerk. De gemiddelde opbrengst voor de 24-uurs post is in 2015 met 5 - 10% procent gestegen en de afgelopen 5 jaar met ruim 30%; voor 48-uurs post en 72-uurs post is de gemiddelde opbrengst in 2015 en de afgelopen vijf jaar veel minder gestegen. Grootzakelijke afzenders betalen lagere tarieven dan kleinzakelijke afzenders. Grote bedrijven die veel post versturen, krijgen korting. Bedrijven die weinig post versturen, krijgen minder of geen korting. Het rapport van de commissie Vreeman merkt op dat een tarief van

25 cent per poststuk op de zakelijke markt noodzakelijk zou zijn voor de ingroei. Of een dergelijk tarief nog steeds actueel is, is moeilijk te zeggen. Hoewel de markt de afgelopen jaren stevig is gekrompen, is de dynamiek op de markt nog onverminderd hoog en zijn bedrijven blijven investeren in hun netwerken. Enerzijds zorgt krimp ervoor dat ingroei lastiger wordt, maar anderzijds kunnen efficiëntiewinsten en andere kostenbesparingen ervoor zorgen dat ingroei mogelijk is. Vanwege de krimp zullen bedrijven op zoek moeten naar andere verdienmodellen. Het is van belang dat bedrijven deze ruimte krijgen en dat tegelijkertijd het uitgangspunt van sociaal verantwoorde arbeidsvoorwaarden niet ter discussie staat.

53. De leden van de D66-fractie vragen naar het draagvlak voor het besluit.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 39 van de CDA-fractie.

54. De leden van de D66-fractie vragen naar afstemming met de ACM bij de totstandkoming van het Besluit en de uitkomsten daarvan.

Hiervoor verwijs ik u naar de beantwoording op vraag 8 van de VVD-fractie.

55. Tot slot vragen de leden van de D66-fractie of ik kan instemmen met een technische briefing van de Kamer door de ACM over de stand van zaken op de postmarkt in relatie tot dit Besluit.

Indien de Kamer om een dergelijke briefing zou verzoeken zal ik dat natuurlijk faciliteren. Tegelijkertijd wijs ik u erop dat ACM het toezicht op dit besluit pas ter hand kan nemen op het moment dat de datum van inwerkingtreding definitief vaststaat. Pas na die tijd zal ACM in staat zijn inzicht te verkrijgen in de arbeidssituatie bij de betrokken postvervoerders.